

วิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จินณพัต ชื่นชมน้อย

ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140

อีเมลของผู้ประพันธ์บรรณกิจ: faasjpc@ku.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือและเปรียบเทียบการมีกับการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra จากการเก็บข้อมูล วันที่ 30 กันยายน 2566 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ สถิติที่ใช้ด้วยการหาความถี่ ร้อยละ อัตราการใช้หนังสือเฉลี่ยต่อเล่ม และอธิบายผลแบบพรรณนา ผลการศึกษา พบว่า หนังสือมีปริมาณ ทั้งหมด จำนวน 14,773 เล่ม เป็นหนังสือภาษาไทย จำนวน 12,378 เล่ม (ร้อยละ 83.78) และหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 2,395 เล่ม (ร้อยละ 16.22) หมวดหมู่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 5,138 เล่ม (ร้อยละ 34.78) และการใช้หนังสือมีสถิติการยืม ทั้งหมด จำนวน 71,723 ครั้ง สถิติการใช้หนังสือภาษาไทย จำนวน 65,170 ครั้ง (ร้อยละ 90.86) และสถิติการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 6,553 ครั้ง (ร้อยละ 16.22) หมวดหมู่ที่มีสถิติการใช้มากที่สุด คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 20,382 ครั้ง (ร้อยละ 28.42) ผลการเปรียบเทียบการมีกับการใช้หนังสือเมื่อพิจารณาอัตราการใช้เฉลี่ยครั้งต่อเล่มมากที่สุด คือ หมวดหมู่ Z บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 124 เล่ม (ร้อยละ 0.84) สถิติการใช้ จำนวน 1,235 ครั้ง (ร้อยละ 1.72) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 9.96 ส่วนผลการเปรียบเทียบการมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการสอนแบ่งตามภาควิชาของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ พบว่า ภาควิชาที่มีปริมาณหนังสือมากที่สุด คือ ภาควิชาการบริหารธุรกิจและการบัญชี จำนวน 4,518 เล่ม (ร้อยละ 30.58) มีสถิติการใช้ จำนวน 17,191 ครั้ง (ร้อยละ 23.97) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 3.81

คำสำคัญ: ทรัพยากรหนังสือ; การใช้บริการ; ห้องสมุด; การมีหนังสือ; การใช้หนังสือ; บริการยืม

Analyze the Availability and Use of Books in the Faculty of Liberal Arts and Science Library, Kasetsart University, Thailand

Jinnapat Chuenchomnoy

*Faculty of Liberal Art Library, Kasetsart University Kampaengsaen Campus,
Nakornpathom 73140, Thailand*

Corresponding author's e-mail: faasjpc@ku.ac.th

Abstract

The purpose of this research was to analyze the availability and use of books and compare the availability and use of books classified by the L.C. category and other categories of the Faculty of Liberal Arts and Science library with the Sierra automatic library system from data collection as of September 30, 2023. It was an exploratory research. The statistics used were to find the frequency and percentage of the average book usage rate per book and explain the results descriptively. The results of the study found that the total volume of books was 14,773, of which 12,378 were Thai language books (83.78 percent) and 2,395 were foreign language books (16.22 percent). The category with the highest quantity was Category H, Social Sciences, with 5,138 books (34.78 percent), and the use of books had a total of 71,723 borrowing statistics. Statistics on the use of Thai language books were 65,170 times (90.86 percent) and statistics on the use of foreign language books were 6,553 times (16.22 percent). The category with the most usage statistics was the Science Q category with 20,382 times (28.42 percent). The results of comparing the availability and use of books when considering the average use rate of the most times per book was Category Z, Bibliography and Library Science, with 124 books (0.84 percent). Statistics of use were 1,235 times (1.72 percent), the average number of times per book was 9.96. As for the results of comparing the availability and use of books classified by book category with content consistent with the teaching curriculum divided by department of the Faculty of Liberal Arts and Science, it was found that the department with the highest volume of books was the Department of Business Administration and Accounting, with 4,518 volumes (30.58 percent). Statistics of use were 17,191 times (23.97 percent). The average number of times per book was 3.81.

Keywords: Book resources; Service use; Library; Having books; Using books; Borrowing service

บทนำ

ห้องสมุดจัดเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ ซึ่งให้บริการในลักษณะที่เป็นห้องสมุดแห่งการเรียนรู้ มุ่งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ถือเป็นแหล่งความรู้ที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้ที่ใช้บริการให้รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำสารสนเทศไปใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่าง ๆ ไว้อย่างเป็นระบบระเบียบโดยผู้ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มีกระบวนการคัดเลือก จัดหา จัดหมวดหมู่ บันทึกลง จัดเก็บและให้บริการอย่างเป็นระบบมีแบบแผนใช้ค้นคว้าหาความรู้แก่ผู้ใช้ (ภาควิชาสารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551) บทบาทหน้าที่ของห้องสมุด มีหน้าที่ต่อการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ การให้การศึกษาเพื่อพัฒนาคน การให้ข้อมูล เรื่องราว ข่าวสารที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวันและการประกอบกิจกรรม การให้ความรู้และทักษะในอาชีพเฉพาะอย่าง การให้ความจริงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ มีความคิดสร้างสรรค์ และประกอบความดีงาม การให้ความรู้และความเข้าใจตนเองและผู้อื่น การให้ความบันเทิงประเทืองปัญญาและอารมณ์ ส่งเสริมรสนิยมที่ดีงาม ประโยชน์ของห้องสมุด มีดังนี้ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด กระตุ้นให้รักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า ก่อให้เกิดการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เป็นสื่อกลางในกระบวนการเรียนการสอน และตอบสนองความต้องการในการแสวงหาความรู้เฉพาะบุคคล (ภาควิชาสารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551) การรู้สารสนเทศจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่ควรส่งเสริมให้มีในทุกคน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือช่วยให้การศึกษาการเรียนรู้กระจายได้อย่างกว้างขวาง โดยการเสริมสร้างนิสัยรักการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และการพัฒนาตนเอง ดังนั้นห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์จึงให้ความสำคัญในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุดที่มีเนื้อหาทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการจากสถิติการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนการสอนของนิสิตคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นลักษณะของห้องสมุดเฉพาะ (Special Libraries) เป็นแหล่งสะสมสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชาให้บริการแก่ผู้ใช้เฉพาะกลุ่มหรือบางกลุ่ม และมีการจัดบริการสารสนเทศในลักษณะพิเศษที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ (ภาควิชาสารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551) ที่ให้บริการทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ โดยการให้บริการยืมคืนด้วยการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra ซึ่งให้บริการทั้งภายในวิทยาเขตกำแพงแสน และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่างวิทยาเขต ซึ่งห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์เป็นห้องสมุดสาขาที่สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ให้การดูแลการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra พร้อมทั้งสนับสนุนการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ที่ใช้เครือข่ายเดียวกันทั่วทุกวิทยาเขต และเปิดโอกาสให้แต่ละคณะมีส่วนร่วมในการคัดเลือกและพิจารณาบอกรับทรัพยากรสารสนเทศสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และทรัพยากรสารสนเทศสิ่งตีพิมพ์ เพื่อให้บริการในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ทุกปีการศึกษา โดยห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์เน้นการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศสิ่งตีพิมพ์ ซึ่งในการคัดเลือกทรัพยากรหนังสือเข้าห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์นั้นจะสอดคล้องกับภาควิชาที่คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์เปิดสอน ประกอบไปด้วย 1) ภาควิชาวิทยาศาสตร์และนวัตกรรมชีวภาพ ได้แก่ สาขาวิชาจุลชีววิทยา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาพฤกษศาสตร์ 2) ภาควิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและวัสดุศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชาเคมี สาขาวิชาฟิสิกส์ 3) ภาควิชาวิทยาการคำนวณและเทคโนโลยีดิจิทัล ได้แก่ สาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) ภาควิชาบริหารธุรกิจและการบัญชี ได้แก่ สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี 5) ภาควิชาวิทยาการภาษาและ

วัฒนธรรม ได้แก่ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาภาษาจีน สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น สาขาวิชาบรรณารักษ์ สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา 6) ภาควิชาสังคมศาสตร์ ได้แก่ สาขาวิชารัฐศาสตร์ สาขาวิชาวัฒนธรรมสังคม รัฐประศาสนศาสตร์ และนิติศาสตร์ ซึ่งคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีการปรับโครงสร้างหน่วยงานภายในคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ตามประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกาศ ณ วันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 เรื่อง การปรับโครงสร้างหน่วยงานภายใน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยอนุมัติของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการประชุมครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2566 ให้ยกเลิกประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง การปรับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประกาศ ณ วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2557 จึงมีการปรับเปลี่ยนชื่อโครงการจัดตั้งภาควิชาสังคมศาสตร์ โครงการจัดตั้งภาควิชาการจัดการและการบัญชี เป็นภาควิชาสังคมศาสตร์ และภาควิชาบริหารธุรกิจและการบัญชี ซึ่งการจัดซื้อทรัพยากรหนังสือ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ บรรณารักษ์เป็นผู้จัดหา ได้แก่ วารสาร หนังสือพิมพ์ หนังสือทั่วไป หนังสือบันเทิงคดี และอาจารย์ผู้สอนของแต่ละภาควิชาเป็นผู้คัดเลือกและจัดซื้อหนังสือวิชาการที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับภาควิชา นั้น ๆ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของแต่ละภาควิชา จากงบประมาณในหมวดค่าวัสดุที่คณะจัดสรรให้แต่ละสาขาวิชา พร้อมทั้งจากผลการศึกษาของฉันทพัฒน์ ชื่นชมน้อย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การจัดซื้อและการใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปีงบประมาณ 2560-2562 พบว่า สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีการจัดซื้อสูงสุด จำนวน 538 เล่ม (ร้อยละ 43.84) มีสถิติการยืม จำนวน 1,047 ครั้ง (ร้อยละ 64.79) รองลงมา สาขาวิชาภาษาไทย มีการจัดซื้อ จำนวน 300 เล่ม (ร้อยละ 24.44) มีสถิติการยืม จำนวน 254 ครั้ง (ร้อยละ 15.72) และสาขาการบัญชีบริหาร การจัดการ และการตลาด มีการจัดซื้อหนังสือ จำนวน 125 เล่ม (ร้อยละ 10.08) มีสถิติการยืม จำนวน 94 ครั้ง (ร้อยละ 5.82) และฉันทพัฒน์ ชื่นชมน้อย (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การยืมหนังสือของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีงบประมาณ 2563-2565 พบว่า โครงการจัดตั้งภาควิชาสังคมศาสตร์ สถิติการยืมสูงสุด จำนวน 1,275 ครั้ง (ร้อยละ 33.70) รองลงมา คือ โครงการจัดตั้งภาควิชาการจัดการและการบัญชี สถิติการยืม จำนวน 991 ครั้ง (ร้อยละ 26.18)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ในการคัดเลือกทรัพยากรหนังสือเพื่อให้เกิดประโยชน์และสอดคล้องกับการใช้หนังสือของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จึงมีความสนใจในการศึกษาวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” เพื่อข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้ นำไปวางแผนกำหนดนโยบายในการคัดเลือกและจัดซื้อหนังสือให้ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตรของภาควิชา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
2. เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่ใช้ข้อมูลซึ่งเก็บรวบรวมได้จากข้อมูลโดยตรง ประชากรที่ใช้คือ

หนังสือทั้งหมดของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยสำรวจปริมาณจำนวนหนังสือในแต่ละหมวดหมู่และสถิติการใช้หนังสือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ และการประเมินรวมถึงการวิเคราะห์การยืมทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือ
2. ศึกษาหลักสูตรที่เปิดสอนในแต่ละภาควิชาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องกับหนังสือที่มีในห้องสมุดและสถิติการใช้หนังสือ
3. รวบรวมรายการหนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ตามหมวดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล
4. วิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือจากปริมาณจำนวนหนังสือที่มีในห้องสมุดและสถิติการยืมหนังสือของผู้ใช้บริการจากระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra
5. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ ร้อยละ อัตราการใช้หนังสือเฉลี่ยต่อเล่ม
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและนำมารายงานผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร : ประชากรที่ใช้ในครั้งนี้อยู่ได้แก่ (1) ปริมาณจำนวนหนังสือ ทั้งหมด 14,773 เล่ม และ (2) สถิติการใช้หนังสือ ทั้งหมด 71,723 ครั้ง ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 - 2566 ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากการเก็บข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2566 จากฐานข้อมูลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra

กลุ่มตัวอย่าง : ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานสถิติปริมาณจำนวนหนังสือและรายงานสถิติการใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์จากฐานข้อมูลระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra โดยรายงานจัดทำสถิติ Function : Create Lists เพื่อเรียกดูข้อมูลที่ส่งออกจากระบบด้วยการเปิดโปรแกรม Microsoft Excel ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การเข้าใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ Sierra ใส่รหัส Username และ Password จากนั้น Login
2. สร้างกลุ่มข้อมูลทรัพยากร โดยใช้ทางเลือก Catalog เลือกการทำงาน (Function) การสร้างรายการ (Create Lists)
3. ทำการตรวจสอบไฟล์ (Review Files) เลือกไฟล์ว่าง (Empty) และเลือกการค้นหา (Search Records)
4. ตั้งชื่อไฟล์โดยใช้ชื่อภาษาอังกฤษ เลือกบันทึก (Record) ที่ต้องการประมวลผลประเภท (Store Record Type) ระเบียบบรรณานุกรม (Bibliographic)
5. เลือกบันทึก (Record) ที่ต้องการดำเนินการประมวลผล โดยกรอกข้อมูลในแต่ละคอลัมน์ กำหนดเงื่อนไข ดังนี้
  - 5.1 รายการ (Item) สถานที่ (Location) มี (has) ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ (kas)
  - 5.2 และ and รายการ (item) ยืมออก (out day) ตั้งแต่ (between) “กำหนดช่วงเวลา” และ and “กำหนดช่วงเวลา”
  - 5.3 หรือ or รายการ (item) ยืมออก (Lout date) ตั้งแต่ (between) “กำหนดช่วงเวลา” และ and “กำหนดช่วงเวลา” เลือกค้นหา (Search)

6. รายงานผล (Export Records) ข้อมูลตาม field ที่ต้องการ เช่น รายการ item record ชื่อเรื่อง (bib title) ชื่อผู้แต่ง (bib author) พิมพ์ลักษณะ (bib imprint) ภาษา (bib lang) เลขหมู่ (bib call และ item call) จำนวนเล่ม (item copy) บาร์โค้ด (item barcode) ประเภทของหนังสือ (item mat type) สถานที่จัดเก็บ (item location) สถานะของหนังสือ (item status/ item icode2) จำนวนครั้งในการยืม (item tot CHKOUT) จำนวนครั้งในการยืมต่อ (item tot renew) จำนวนการยืมปีปัจจุบัน (item YTDCIRC) จำนวนการยืมปีที่ผ่านมา (item LYRCIRC) วันที่สร้างข้อมูล (item CREATED) เป็นต้น เลือกเรียกดู (Browse) ตั้งชื่อไฟล์ เลือกตกลง (ok)

7. เรียกดูข้อมูลที่ส่งออกจากระบบด้วยโปรแกรม Microsoft Excel ดังนี้

7.1 เปิดไฟล์ (open) ในส่วนของประเภทไฟล์ (files of type) เลือกไฟล์ทั้งหมด (all files) และเลือกข้อมูลที่ส่งออกจากระบบ

7.2 เข้าสู่ขั้นตอนการนำเข้าข้อมูล (Text import wizard step) เลือกเป็น 65001:Unicode (UTF-8) เลือก “เครื่องหมายจุลภาค”

7.3 จัดการข้อมูล โดยการใช้คำสั่งข้อมูลเรียงลำดับ (data – sort) เพื่อเรียกดูข้อมูลตามที่ต้องการในการจัดเรียงข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ปริมาณจำนวนหนังสือ ด้วยการหาความถี่ และร้อยละ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel ด้วยการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological analysis) คือการจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่หรือประเภท โดยใช้เกณฑ์บางอย่างตามคุณลักษณะที่ข้อมูลนั้นมีอยู่ร่วมกันเป็นตัวจำแนก (สุภางค์ จันทวานิช, 2554) ซึ่งจำแนกตามหมวดหมู่หนังสือระบบรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล

2. วิเคราะห์สถิติการใช้หนังสือ ด้วยการหาความถี่ และร้อยละ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel ด้วยการจำแนกประเภทข้อมูล (Typological analysis) ตามหมวดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) คือการแสวงหาความเหมือนและความแตกต่างที่มีอยู่ในคุณลักษณะ (Qualities) หรือคุณสมบัติ (Attributes) ของข้อมูลตั้งแต่สองชุดขึ้นไปอย่างเป็นระบบ (สุภางค์ จันทวานิช, 2554) ซึ่งเปรียบเทียบข้อมูลการมีหนังสือกับการใช้หนังสือจากการแบ่งตามหมวดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล ด้วยการหาความถี่ และร้อยละ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel และวิเคราะห์ปริมาณการใช้หนังสือ โดยคำนวณหาอัตราการใช้หนังสือเฉลี่ยต่อเล่ม

$$\text{โดยใช้สูตรคำนวณ} = \frac{\text{จำนวนการยืมหนังสือในแต่ละหมวดหมู่}}{\text{จำนวนปริมาณหนังสือในแต่ละหมวดหมู่}}$$

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) ด้วยการเปรียบเทียบข้อมูลการมีหนังสือกับการใช้หนังสือจากการแบ่งตามหมวดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล โดยแบ่งตามภาควิชาด้วยการจำแนกตามหมวดหมู่หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการสอนของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ด้วยการหาความถี่ และร้อยละ โดยโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel และวิเคราะห์ปริมาณการใช้หนังสือ โดยคำนวณหาอัตราการใช้หนังสือ เฉลี่ยต่อเล่ม

$$\text{โดยใช้สูตรคำนวณ} = \frac{\text{จำนวนการยืมหนังสือในแต่ละภาควิชา}}{\text{จำนวนปริมาณหนังสือในแต่ละภาควิชา}}$$

5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและนำมารายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาการมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การวิเคราะห์จำแนกประเภทข้อมูล ผลการวิจัยมีดังนี้

1.1 การมีหนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ มีปริมาณหนังสือ ทั้งหมด จำนวน 14,773 เล่ม เป็นหนังสือภาษาไทย จำนวน 12,378 เล่ม (ร้อยละ 83.78) และหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 2,395 เล่ม (ร้อยละ 16.22) หมวดหมู่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 5,138 เล่ม (ร้อยละ 34.78) รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 2,091 เล่ม (ร้อยละ 14.15) และ หมวดหมู่ P ภาษาและวรรณคดี จำนวน 2,018 เล่ม (ร้อยละ 13.66) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามภาษาหนังสือ พบว่า หนังสือที่เป็นภาษาไทยหมวดหมู่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 4,915 เล่ม (ร้อยละ 39.71) รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 1,377 เล่ม (ร้อยละ 11.12) และหมวดหมู่ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล จำนวน 1,190 เล่ม (ร้อยละ 9.61) ตามลำดับ ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศหมวดหมู่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ P ภาษาและวรรณคดี จำนวน 944 เล่ม (ร้อยละ 39.41) รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 714 เล่ม (ร้อยละ 29.81) และ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 223 เล่ม (ร้อยละ 9.31) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงความถี่ ร้อยละ จำนวนเล่มปริมาณหนังสือ จำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ

หมวดหมู่หนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ		รวมปริมาณหนังสือ	
	จำนวน (เล่ม)	ร้อยละ	จำนวน (เล่ม)	ร้อยละ	จำนวน (เล่ม)	ร้อยละ
A ความรู้ทั่วไป	168	1.36	12	0.58	180	1.22
B ปรัชญา จิตวิทยา ศาสนา	684	5.53	43	1.79	727	4.92
C ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์	50	0.40	0	0.00	50	0.34
D ประวัติศาสตร์ทั่วไปและโลกเก่า	807	6.52	57	2.38	864	5.85
E-F ประวัติศาสตร์อเมริกา	15	0.12	12	0.50	27	0.18
G ภูมิศาสตร์ โบราณคดี นันทนาการ	129	1.04	39	1.62	168	1.14
H สังคมศาสตร์	4,915	39.71	223	9.31	5,138	34.78
J รัฐศาสตร์	522	4.22	16	0.66	538	3.64
K กฎหมาย	120	0.97	4	0.16	124	0.84
L การศึกษา	203	1.64	37	1.54	240	1.62
M ดนตรี	21	0.17	3	0.12	24	0.16
N วิจิตรศิลป์	62	0.50	28	1.16	90	0.61
P ภาษาและวรรณคดี	1,074	8.68	944	39.41	2,018	13.66
Q วิทยาศาสตร์	1,377	11.12	714	29.81	2,091	14.15
R แพทยศาสตร์	139	1.12	38	1.58	177	1.20
S เกษตรศาสตร์	211	1.70	64	2.67	275	1.86
T เทคโนโลยี	576	4.65	152	6.34	728	4.93
Z บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์	115	0.93	9	0.37	124	0.84
อื่น ๆ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล	1,190	9.61	0	0.00	1,190	8.06
รวม	12,378	100	2,395	100	14,773	100

1.2 การใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ มีสถิติการใช้หนังสือ ทั้งหมด จำนวน 71,723 ครั้ง สถิติการใช้หนังสือภาษาไทย จำนวน 65,170 ครั้ง (ร้อยละ 90.86) และสถิติการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 6,553 ครั้ง (ร้อยละ 9.14) หมวดหมู่ที่มีสถิติการใช้มากที่สุด คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 20,382 ครั้ง (ร้อยละ 28.42) รองลงมา คือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 19,488 ครั้ง (ร้อยละ 27.17) และ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล จำนวน 11,289 ครั้ง (ร้อยละ 15.74) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามภาษาหนังสือ พบว่า หนังสือที่เป็นภาษาไทยหมวดหมู่ที่มีสถิติการใช้มากที่สุด คือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 19,351 (ร้อยละ 29.69) รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 17,680 ครั้ง (ร้อยละ 27.13) และหมวดหมู่ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล จำนวน 11,289 ครั้ง (ร้อยละ 17.32) ตามลำดับ ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศหมวดหมู่ที่มีสถิติการใช้มากที่สุด คือ หมวดหมู่ P ภาษาและวรรณคดี จำนวน 3,201 ครั้ง (ร้อยละ 48.85) รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 2,702 ครั้ง (ร้อยละ 41.23) และ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 137 ครั้ง (ร้อยละ 2.09) ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงความถี่ ร้อยละ จำนวนครั้งสถิติการใช้หนังสือ จำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C) และหมวดหมู่อื่น ๆ

หมวดหมู่หนังสือ	ภาษาไทย		ภาษาต่างประเทศ		รวมสถิติการใช้หนังสือ	
	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
A ความรู้ทั่วไป	283	0.43	0	0.00	283	0.39
B ปรัชญา จิตวิทยา ศาสนา	2,751	4.22	97	1.48	2,848	3.97
C ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์	111	0.17	0	0.00	111	0.15
D ประวัติศาสตร์ทั่วไปและโลกเก่า	1,392	2.14	60	0.92	1,452	2.02
E-F ประวัติศาสตร์อเมริกา	55	0.08	11	0.17	66	0.09
G ภูมิศาสตร์ โบราณคดี นันทนาการ	293	0.45	35	0.53	328	0.46
H สังคมศาสตร์	19,351	29.69	137	2.09	19,488	27.17
J รัฐศาสตร์	2,708	4.16	28	0.43	2,736	3.81
K กฎหมาย	167	0.26	0	0.00	167	0.23
L การศึกษา	440	0.68	40	0.61	480	0.67
M ดนตรี	22	0.03	0	0.00	22	0.03
N วิจิตรศิลป์	59	0.09	17	0.26	76	0.11
P ภาษาและวรรณคดี	3,461	5.31	3,201	48.85	6,662	9.29
Q วิทยาศาสตร์	17,680	27.13	2,702	41.23	20,382	28.42
R แพทยศาสตร์	496	0.76	39	0.60	535	0.75
S เกษตรศาสตร์	498	0.76	38	0.58	536	0.75
T เทคโนโลยี	2,879	4.42	148	2.26	3,027	4.22
Z บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์	1,235	1.90	0	0.00	1,235	1.72
อื่น ๆ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล	11,289	17.32	0	0.00	11,289	15.74
รวม	65,170	100	6,553	100	71,723	100

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

2.1 วิเคราะห์การเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) การมีหนังสือกับการใช้หนังสือจากการแบ่งตามหมวดหมู่ พบว่า การมีหนังสือมีปริมาณทั้งหมด จำนวน 14,773 เล่ม การใช้หนังสือมีสถิติการใช้ทั้งหมด จำนวน 71,723 ครั้ง อัตราการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 4.86 เมื่อพิจารณาอัตราการใช้เฉลี่ยครั้งต่อเล่มที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ Z บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 124 เล่ม (ร้อยละ 0.84) สถิติการใช้ จำนวน 1,235 ครั้ง (ร้อยละ 1.72) อัตราการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 9.96 รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 2,091 เล่ม (ร้อยละ 14.15) สถิติการใช้ จำนวน 20,382 ครั้ง (ร้อยละ 28.42) อัตราการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 9.75 และอื่น ๆ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล จำนวน 1,190 เล่ม (ร้อยละ 8.06) สถิติการใช้ จำนวน 11,289 ครั้ง (ร้อยละ 15.74) อัตราการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 9.49 ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความถี่ ร้อยละ เปรียบเทียบการมีหนังสือกับสถิติการใช้หนังสือ จำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น

หมวดหมู่หนังสือ	ปริมาณการมีหนังสือ		สถิติการใช้หนังสือ		การใช้ต่อเล่ม
	จำนวน (เล่ม)	ร้อยละ	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ	
A ความรู้ทั่วไป	180	1.22	283	0.39	1.57
B ปรัชญา จิตวิทยา ศาสนา	727	4.92	2,848	3.97	3.92
C ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์	50	0.34	111	0.15	2.22
D ประวัติศาสตร์ทั่วไปและโลกเก่า	864	5.85	1,452	2.02	1.68
E-F ประวัติศาสตร์อเมริกา	27	0.18	66	0.09	2.44
G ภูมิศาสตร์ โบราณคดี นันทนาการ	168	1.14	328	0.46	1.95
H สังคมศาสตร์	5,138	34.78	19,488	27.17	3.79
J รัฐศาสตร์	538	3.64	2,736	3.81	5.09
K กฎหมาย	124	0.84	167	0.23	1.35
L การศึกษา	240	1.62	480	0.67	2.00
M ดนตรี	24	0.16	22	0.03	0.92
N วิจิตรศิลป์	90	0.61	76	0.11	0.84
P ภาษาและวรรณคดี	2,018	13.66	6,662	9.29	3.30
Q วิทยาศาสตร์	2,091	14.15	20,382	28.42	9.75
R แพทยศาสตร์	177	1.20	535	0.75	3.02
S เกษตรศาสตร์	275	1.86	536	0.75	1.95
T เทคโนโลยี	728	4.93	3,027	4.22	4.16
Z บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์	124	0.84	1,235	1.72	9.96
อื่น ๆ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล	1,190	8.06	11,289	15.74	9.49
รวม	14,773	100	71,723	100	4.86

2.2 ผลการเปรียบเทียบการมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร การสอนแบ่งตามภาควิชาของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ พบว่า ภาควิชาที่มีปริมาณหนังสือมากที่สุด คือ ภาควิชาการบริหารธุรกิจและการบัญชี จำนวน 4,518 เล่ม (ร้อยละ 30.58) มีสถิติการใช้ จำนวน 17,191 ครั้ง (ร้อยละ 23.97) อัตราการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 3.81 รองลงมา คือ ภาควิชาวิทยาการภาษาและวัฒนธรรม จำนวน 4,349 เล่ม (ร้อยละ 29.44) มีสถิติการใช้ จำนวน 22,625 ครั้ง (ร้อยละ 31.54) อัตราการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 5.20 และภาควิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 2,314 เล่ม (ร้อยละ 15.85) มีสถิติการใช้ จำนวน 7,046 ครั้ง (ร้อยละ 9.82) อัตราการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 3.01 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงความถี่ ร้อยละ การมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร การสอนแบ่งตามภาควิชาของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์

ภาควิชา	หมวดหมู่หนังสือ	ปริมาณการมีหนังสือ		ปริมาณการใช้หนังสือ		การใช้ต่อเล่ม
		จำนวน (เล่ม)	ร้อยละ	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ	
ภาควิชาวิทยาการภาษา และวัฒนธรรม	B BC BD BF BH BJ B BP BQ BV CB CN CR CS CT LA LB LC LD LG P PC PE PL PN PQ-PZ Z นว รป รส	4,349	29.44	22,625	31.54	5.20
ภาควิชาการ บริหารธุรกิจและการ บัญชี	HA HB HC HD HE HF HG HJ	4,518	30.58	17,191	23.97	3.81
ภาควิชาวิทยาการ คำนวณและเทคโนโลยี ดิจิทัล	QA T TK TP TR	1,068	7.23	10,023	13.97	9.38
ภาควิชาสังคมศาสตร์	D DA DC DD DE DF DG DK DL DR DS DT DU E F G GB GC GE GF GN GR GT GV H HM HN HQ HT HV HX JA JC JF JK JN JQ JS JV JX JZ K	2,341	15.85	7,046	9.82	3.01
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ กายภาพและวัสดุศาสตร์	Q QB QC QD	605	4.10	6,797	9.48	11.23
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ และนวัตกรรมชีวภาพ	QE QH QK QL QP QR	782	5.29	5,590	7.79	7.15
อื่น ๆ (เนื้อหาไม่สอดคล้องภาควิชา)	AC AE AG AM AS AY AZ M N NA NC ND NK NX RA RB RC RE RL RM RS S SB SD SF SH TA TD TJ TS TT TX	1,110	7.51	2,451	3.42	2.21
	รวม	14,773	100	71,723	100	4.86

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ การมี และการใช้ หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การวิเคราะห์จำแนกประเภทข้อมูล ผลการวิจัยมีดังนี้

1.1 การมีหนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ หนังสือมีปริมาณทั้งหมด จำนวน 14,773 เล่ม เป็นหนังสือภาษาไทย จำนวน 12,378 เล่ม (ร้อยละ 83.78) และหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 2,395 เล่ม (ร้อยละ 16.22) เนื่องจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์เปิดหลักสูตรการสอนเป็นภาษาไทย ซึ่งแต่ละภาควิชาจัดซื้อหนังสือภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้มีหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ สอดคล้องกับการศึกษาของจิณณพัฑฒ์ ชื่นชมน้อย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การจัดซื้อและการใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปีงบประมาณ 2560-2562 พบว่า คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การจัดซื้อหนังสือ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 ถึง วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562 มีจำนวน ทั้งหมด 1,227 เล่ม เป็นหนังสือภาษาไทย 1,227 เล่ม ภาษาต่างประเทศ 15 เล่ม ขณะที่รวิวรรณ นาพิมพ์ (2564ก) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า จำนวนหนังสือห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในปีการศึกษา 2563 มีปริมาณหนังสือ ทั้งหมด 15,729 เล่ม เป็นหนังสือภาษาไทย 10,589 เล่ม หนังสือภาษาอังกฤษ จำนวน 5,140 เล่ม ซึ่งเป็นหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาอังกฤษ

หมวดหมู่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 5,138 เล่ม (ร้อยละ 34.78) เนื่องจากภาควิชาบริหารธุรกิจและการบัญชี และภาควิชาสังคมศาสตร์ มีการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดอย่างต่อเนื่องทุกปี การศึกษา จึงทำให้มีหนังสือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ มากกว่าหมวดหมู่อื่น ๆ รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 2,091 เล่ม (ร้อยละ 14.15) และหมวดหมู่ P ภาษาและวรรณคดี จำนวน 2,018 เล่ม (ร้อยละ 13.66) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามภาษาหนังสือ พบว่า หนังสือที่เป็นภาษาไทยหมวดหมู่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 4,915 เล่ม (ร้อยละ 39.71) รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 1,377 เล่ม (ร้อยละ 11.12) สอดคล้องกับรวิวรรณ นาพิมพ์ (2564ก) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า จำนวนหนังสือห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพในปีการศึกษา 2563 จำแนกตามหมวดหมู่หนังสือในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) หนังสือภาษาไทย หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ มีมากที่สุด จำนวน 142 เล่ม (ร้อยละ 28.01) รองลงมา หมวดหมู่ Q-QR วิทยาศาสตร์ จำนวน 139 เล่ม (ร้อยละ 27.42) และหมวดหมู่ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล จำนวน 1,190 เล่ม ร้อยละ 9.61 ตามลำดับ ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศหมวดหมู่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ P ภาษาและวรรณคดี จำนวน 944 เล่ม (ร้อยละ 39.41) รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 714 เล่ม (ร้อยละ 29.81) และ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 223 เล่ม (ร้อยละ 9.31)

จึงสรุปได้ว่าการมีหนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในการจัดซื้อหนังสือวิชาการเข้าห้องสมุดอาจารย์แต่ละภาควิชาเป็นผู้คัดเลือกเข้าห้องสมุด หนังสือที่มีจึงมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรตามภาควิชาที่เปิดสอน สอดคล้องกับการศึกษาของลาววัลย์ คำชาย (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบมหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศมีหนังสือภาษาไทย/ต่างประเทศมีความสอดคล้องกับหลักสูตรที่ศึกษา มีค่าเฉลี่ย 3.28 อยู่ในระดับปานกลาง และพลอยชนกภรณ์ เพิ่มแสงสุวรรณ และคณะ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินการให้บริการสารสนเทศ และวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดเพื่อการประกันคุณภาพทางการศึกษา: กรณีศึกษาห้องสมุดสุรศักดิ์ ศรีสุข มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า การจัดซื้อหนังสือเมื่อแยกตามหลักสูตร (โดยใช้รายการอ้างอิงใน มคอ.3 เป็นหลักในการจัดแยกหนังสือที่จัดซื้อตามหลักสูตร) หนังสือที่จัดซื้อแต่ไม่อยู่ในรายการหนังสืออ้างอิง มคอ.3 มีการจัดซื้อ 85.71 % ของการจัดซื้อหนังสือทั้งหมด

1.2 การใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ มีสถิติการใช้หนังสือ ทั้งหมด จำนวน 71,723 ครั้ง สถิติการใช้หนังสือภาษาไทย จำนวน 65,170 ครั้ง (ร้อยละ 90.86) และสถิติการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 6,553 ครั้ง (ร้อยละ 16.22) เนื่องจากห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์มีปริมาณหนังสือภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศ ดังนั้นสถิติการใช้หนังสือภาษาไทยจึงมีมากกว่าภาษาต่างประเทศ สอดคล้องกับณัฐพัทธ์ อินทร์ศร (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การยืมหนังสือที่มีการยืมมากห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า หนังสือภาษาไทยมีการยืมตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป จำนวน 1,933 ครั้ง มากกว่า หนังสือภาษาต่างประเทศมีการยืมตั้งแต่ 1 ครั้งขึ้นไป จำนวน 758 ครั้ง และรวีวรรณ นาพิมพ์ (2564ข) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการและพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ความต้องการด้านทรัพยากรสารสนเทศ หนังสือ ตำรา ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ย 4.15 อยู่ในระดับมาก

หมวดหมู่ที่มีสถิติการใช้มากที่สุด คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 20,382 ครั้ง (ร้อยละ 28.42) เนื่องจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์เปิดสอนหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์ จึงทำให้มีสถิติการใช้งานมาก รองลงมา คือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 19,488 ครั้ง (ร้อยละ 27.17) และ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล จำนวน 11,289 ครั้ง (ร้อยละ 15.74) สอดคล้องกับรวีวรรณ นาพิมพ์ (2564ข) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการและพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ความต้องการด้านทรัพยากรสารสนเทศ นวนิยาย/เรื่องสั้น มีค่าเฉลี่ย 3.61 อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาตามภาษาหนังสือ พบว่า หนังสือที่เป็นภาษาไทยหมวดหมู่ที่มีสถิติการใช้มากที่สุด คือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 19,351 (ร้อยละ 29.69) รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 17,680 ครั้ง (ร้อยละ 27.13) และหมวดหมู่ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล จำนวน 11,289 ครั้ง ร้อยละ 17.32 ตามลำดับ ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศหมวดหมู่ที่มีสถิติการใช้มากที่สุด คือ หมวดหมู่ P ภาษาและวรรณคดี จำนวน 3,201 ครั้ง (ร้อยละ 48.85) รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 2,702 ครั้ง (ร้อยละ 41.23) และ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 137 ครั้ง (ร้อยละ 2.09)

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ ของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล ผลการวิจัยมีดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) การมีหนังสือกับการใช้หนังสือจากการแบ่งตามหมวดหมู่ พบว่า การมีหนังสือมีปริมาณทั้งหมด จำนวน 14.773 เล่ม การใช้หนังสือมีสถิติการใช้ทั้งหมด จำนวน 71,723 เล่ม อัตราการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 4.86 เมื่อพิจารณาอัตราการใช้เฉลี่ยครั้งต่อเล่มที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ Z บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 124 เล่ม (ร้อยละ 0.84) สถิติการใช้ จำนวน 1,235 ครั้ง (ร้อยละ 1.72) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 9.96 เนื่องจากปริมาณหนังสือมีจำนวนน้อยจึงทำให้มีสถิติการใช้ต่อเล่มสูง

ซึ่งผู้ใช้บริการใช้สำหรับศึกษาการเขียนบรรณานุกรมในการทำปัญหาพิเศษ และรายงานการวิจัย รวมทั้งสาขาวิชา บรรณารักษ์ เป็นวิชาเลือกที่ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เปิดสอนสำหรับนิสิตทุกคณะของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ทำให้มีนิสิตเลือกเรียนเป็นจำนวนมาก รองลงมา คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 2,091 เล่ม (ร้อยละ 14.15) สถิติการใช้ จำนวน 20,382 ครั้ง (ร้อยละ 28.42) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 9.75 สอดคล้องกับการศึกษาของรุ่งนภา แสงระวี (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์การขอใช้บริการ ยืมระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมหิดล ของหอสมุดกลาง หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมหิดลของหอสมุดกลางในช่วงปี 2554-2556 จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ลำดับรองลงมา ได้แก่ หนังสือสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี/วิทยาศาสตร์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 42.80 และอื่น ๆ นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล จำนวน 1,190 เล่ม (ร้อยละ 8.06) สถิติการใช้ จำนวน 11,289 ครั้ง (ร้อยละ 15.74) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 9.49 ซึ่งบรรณารักษ์เป็นผู้จัดซื้อเข้าห้องสมุดอย่างต่อเนื่องจากงานสัปดาห์หนังสือ แห่งชาติและงานมหกรรมหนังสือระดับชาติ เพื่อให้ผู้ใช้ได้มีหนังสือประเภทบันเทิงคดี ใช้อ่านเพื่อความบันเทิงและใช้เวลาว่างในพักผ่อนให้เกิดประโยชน์ สอดคล้องกับการศึกษาของคมกริช รุมดอน (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงลึกการยืมทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการ: กรณีศึกษาหอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า ผู้ใช้บริการขอใช้บริการหนังสือ ลำดับรองลงมา ได้แก่ หนังสือนวนิยาย / เรื่องสั้น คิดเป็น ร้อยละ 10.08 และรุ่งนภา แสงระวี (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์การขอใช้บริการยืมระหว่าง ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมหิดลของหอสมุดกลาง หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า การขอใช้บริการ ยืมระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมหิดลของหอสมุดกลางในช่วงปี 2554-2556 จำแนกตามสาขาวิชา พบว่า ลำดับ รองลงมา ได้แก่ หนังสือนวนิยาย/เรื่องสั้น คิดเป็นร้อยละ 10.08

2.2 ผลการเปรียบเทียบการมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตร การสอนแบ่งตามภาควิชาของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ พบว่า ภาควิชาที่มีปริมาณหนังสือมากที่สุด คือ ภาควิชาการบริหารธุรกิจและการบัญชี จำนวน 4,518 เล่ม (ร้อยละ 30.58) มีสถิติการใช้ จำนวน 17,191 ครั้ง (ร้อยละ 23.97) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 3.81 รองลงมา คือ ภาควิชาวิทยาการภาษาและวัฒนธรรม จำนวน 4,349 เล่ม (ร้อยละ 29.44) มีสถิติการใช้ จำนวน 22,625 ครั้ง (ร้อยละ 31.54) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 5.20 และภาควิชา สังคมศาสตร์ จำนวน 2,314 เล่ม (ร้อยละ 15.85) มีสถิติการใช้ จำนวน 7,046 ครั้ง (ร้อยละ 9.82) มีการใช้ครั้งต่อเล่ม เฉลี่ย 3.01 เนื่องจากภาควิชาบริหารธุรกิจและการบัญชี และภาควิชาสังคมศาสตร์ มีการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุด มากกว่าภาควิชาอื่นทุกปีการศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีปริมาณหนังสือมากกว่าสาขาอื่น ๆ ซึ่งหนังสือมีเนื้อหาที่ ใหม่และทันสมัยอยู่ตลอด เพื่อให้มีนิสิตใช้ประกอบการเรียนการสอนมีทั้งวิชาแกน วิชาเฉพาะบังคับ และเฉพาะเลือก ที่ นิสิตต้องเรียน จึงทำให้นิสิตมียืมหนังสือเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน ขณะที่การศึกษาวิจัยค้นคว้า ชื่นชมน้อย (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การยืมหนังสือของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีงบประมาณ 2563-2565 พบว่า โครงการจัดตั้งภาควิชาสังคมศาสตร์ มีสถิติการยืมสูงสุด จำนวน 1,275 ครั้ง (ร้อยละ 33.70) รองลงมา โครงการจัดตั้งภาควิชาการจัดการและการบัญชี มีสถิติการยืม จำนวน 991 ครั้ง (ร้อยละ 26.18) และค้นคว้า ชื่นชมน้อย (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การจัดซื้อและการใช้หนังสือ ของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปีงบประมาณ 2560-2562 พบว่า สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีการจัดซื้อสูงสุด จำนวน 538 เล่ม (ร้อยละ 43.84) มีสถิติการยืม จำนวน 1,047 ครั้ง (ร้อยละ 64.79) รองลงมา สาขาวิชาภาษาไทย มีการจัดซื้อ จำนวน 300 เล่ม (ร้อยละ 24.44) มีสถิติการ ยืม จำนวน 254 ครั้ง (ร้อยละ 15.72) และสาขาการบริหาร การจัดการ และการตลาด มีการจัดซื้อหนังสือ จำนวน 125 เล่ม (ร้อยละ 10.08) มีสถิติการยืม จำนวน 94 ครั้ง (ร้อยละ 5.82) ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และ

วิทยาศาสตร์จึงนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการคัดเลือกและจัดซื้อหนังสือให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการให้ดียิ่งขึ้น

สรุปจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มีปริมาณหนังสือทั้งหมดจำนวน 14,773 เล่ม เป็นหนังสือภาษาไทย จำนวน 12,378 เล่ม (ร้อยละ 83.78) และหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 2,395 เล่ม (ร้อยละ 16.22) มีสถิติการใช้หนังสือ ทั้งหมด จำนวน 71,723 ครั้ง สถิติการใช้หนังสือภาษาไทย จำนวน 65,170 ครั้ง (ร้อยละ 90.86) และสถิติการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 6,553 ครั้ง (ร้อยละ 9.14) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 4.86 ซึ่งเป็นหนังสือภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศ เนื่องจากหนังสือส่วนใหญ่ของห้องสมุดเป็นหนังสือภาษาไทยที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นภาษาไทย ส่วนผลการเปรียบเทียบการมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการสอนแบ่งตามภาควิชาของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ พบว่า ภาควิชาที่มีปริมาณหนังสือมากที่สุด คือ ภาควิชาการบริหารธุรกิจและการบัญชี จำนวน 4,518 เล่ม (ร้อยละ 30.58) มีสถิติการใช้ จำนวน 17,191 ครั้ง (ร้อยละ 23.97) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 3.81 ซึ่งภาควิชาการบริหารธุรกิจและการบัญชีมีการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดมากกว่าสาขาอื่นมาอย่างต่อเนื่องทุกปี การศึกษา จึงทำให้หนังสือมีปริมาณหนังสือมากกว่าภาควิชาอื่น จึงทำให้เห็นได้ว่าจากปริมาณหนังสือและสถิติการใช้หนังสือตามหมวดหมู่หนังสือและการจัดซื้อหนังสือของภาควิชามีความสอดคล้องกับการใช้หนังสือที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นห้องสมุดควรนำข้อมูลเสนอต่อผู้บริหารคณะในการจัดทำแผนการจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่าในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน รวมทั้งแต่ละภาควิชาควรเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในการเสนอซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ด้วย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า การมีหนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) มีปริมาณหนังสือ ทั้งหมด จำนวน 14,773 เล่ม เป็นหนังสือภาษาไทย จำนวน 12,378 เล่ม (ร้อยละ 83.78) และหนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 2,395 เล่ม (ร้อยละ 16.22) หมวดหมู่ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ H สังคมศาสตร์ จำนวน 5,138 เล่ม (ร้อยละ 34.78) หมวดหมู่ที่มีปริมาณน้อยที่สุด คือ หมวดหมู่ M ดนตรี จำนวน 24 เล่ม (ร้อยละ 0.16) และการใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำแนกตามหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (L.C.) และหมวดหมู่อื่น ๆ มีสถิติการใช้หนังสือทั้งหมด จำนวน 71,723 ครั้ง สถิติการใช้หนังสือภาษาไทย จำนวน 65,170 ครั้ง (ร้อยละ 90.86) และสถิติการใช้หนังสือภาษาต่างประเทศ จำนวน 6,553 ครั้ง (ร้อยละ 9.14) หมวดหมู่ที่มีสถิติการใช้มากที่สุด คือ หมวดหมู่ Q วิทยาศาสตร์ จำนวน 20,382 ครั้ง (ร้อยละ 28.42) หมวดหมู่ที่มีปริมาณน้อยที่สุด คือ หมวดหมู่ M ดนตรี จำนวน 22 ครั้ง (ร้อยละ 0.03) ส่วนการเปรียบเทียบการมีกับการใช้หนังสือจากการแบ่งตามหมวดหมู่หนังสือ เมื่อพิจารณาอัตราการใช้เฉลี่ยครั้งต่อเล่มที่มีปริมาณมากที่สุด คือ หมวดหมู่ Z บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 124 เล่ม (ร้อยละ 0.84) สถิติการใช้ จำนวน 1,235 ครั้ง (ร้อยละ 1.72) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 9.96 และส่วนผลการเปรียบเทียบการมีและการใช้หนังสือจำแนกตามหมวดหมู่หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรการสอนแบ่งตามภาควิชาของคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ พบว่า ภาควิชาที่มีปริมาณหนังสือมากที่สุด คือ ภาควิชาการบริหารธุรกิจและการบัญชี จำนวน 4,518 เล่ม (ร้อยละ 30.58) มีสถิติการใช้ จำนวน 17,191 ครั้ง (ร้อยละ 23.97) มีการใช้ครั้งต่อเล่มเฉลี่ย 3.81

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ห้องสมุดสามารถนำผลการวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือเสนอต่อผู้บริหารคณะทราบในการจัดทำแผนการจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่าในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน รวมทั้งแต่ละภาควิชาควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเสนอซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ด้วย

2. การเปรียบเทียบข้อมูล (Comparison) การมีหนังสือกับการใช้หนังสือจากการแบ่งตามหมวดหมู่ พบว่าหมวดหมู่ Z บรรณานุกรมและบรรณารักษศาสตร์ มีอัตราการใช้เฉลี่ยต่อเล่มสูงสุด แต่ปริมาณหนังสือมีจำนวนน้อยจึงควรจัดหาหนังสือหมวดหมู่ Z มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับอัตราการใช้ต่อเล่มที่มีมากไว้ให้บริการ

3. สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ (สำนักหอสมุดกลาง กำแพงแสน) เปิดโอกาสให้นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และอาจารย์ ของแต่ละคณะ มีส่วนร่วมในการเสนอซื้อหนังสือ และคัดเลือกหนังสือเข้าสำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ (สำนักหอสมุดกลาง กำแพงแสน) ซึ่งมีโควตาสำหรับแต่ละคณะในการจัดซื้อหนังสือในงานสัปดาห์หนังสือที่จัดขึ้นทุกปีการศึกษา ดังนั้นคณะควรสนับสนุนให้นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และอาจารย์มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหนังสือเพื่อให้มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิเคราะห์การใช้ทรัพยากรสารสนเทศสื่อสิ่งตีพิมพ์ (หนังสือ) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ของผู้ใช้บริการเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์วิจัยส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยี คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ประจำปี พ.ศ. 2567 จึงขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิพงษ์ ศิลปวิศาล คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ และนางสุวรรณี ศรีนวล หัวหน้าสำนักงานเลขานุการ ที่ให้ความสำคัญกับบุคลากรสายสนับสนุนและช่วยวิชาการเป็นอย่างยิ่ง

บรรณานุกรม

- คมกริช รุมดอน. (2565). การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกการยืมทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการ: กรณีศึกษาหอสมุดจอห์น เอฟ เคนเนดี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (หน้า 1-11). ฐานข้อมูล Pulinet2022. สืบค้นจาก http://www.chrome-extension://efaidnbmninnibpcajpcgkclefindmkaj/http://pulinet2022.pulinet.org/submission/uploads_file_completely/2021-12-15/pulinet496-IM.pdf
- จิณณพัต ชื่นชมน้อย. (2564). การวิเคราะห์การจัดซื้อและการใช้หนังสือของห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปีงบประมาณ 2560-2562. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 13. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิณณพัต ชื่นชมน้อย. (2566). การวิเคราะห์การยืมหนังสือของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีงบประมาณ 2563-2565. วารสารวิชาการ ปชมท., 12(2), 173-182.

- ณัฐทพัทธ์ อินทร์ศร. (2565). การวิเคราะห์การยืมหนังสือที่มีการยืมมาก ห้องสมุดคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย*, 15(1), 1-17.
- พลอยชนกภรณ์ เพิ่มแสงสุวรรณ, กชพัช เขียวเม่น และ สุทธิวรรณ เหมือนโพธิ์. (2565). การประเมินการให้บริการสารสนเทศ และวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดเพื่อการประกันคุณภาพทางการศึกษา: กรณีศึกษาห้องสมุดสุรศักดิ์ ศรีสุข มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารห้องสมุด*, 66(1), 104-118.
- ภาควิชาสารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2551). *สารสนเทศและการศึกษาค้นคว้า* (หน้า 1-216). พิมพ์ครั้งที่ 4. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รวีวรรณ นาพิมพ์. (2564ก). การวิเคราะห์การมีและการใช้หนังสือของห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร. *วารสารวิชาการ ปชมท.*, 10(3), 23-32.
- รวีวรรณ นาพิมพ์. (2564ข). *ความต้องการและพฤติกรรมการใช้บริการห้องสมุดสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพของนิสิตระดับปริญญาตรีสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติ สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนในสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 13. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รุ่งนภา แสงระวี. (2559). การศึกษาวิเคราะห์การขอใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัยมหิดลของหอสมุดกลาง หอสมุดและคลังความรู้มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสาร Mahidol R2R e-Journal*, 3(1), 68-78.
- ลาวัณย์ คำชาย. (2561). การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. *วารสารวิชาการศิลปะศาสตร์ประยุกต์*, 11(2), 78-90
- สุภางค์ จันทวานิช. (2554). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ* (หน้า 1-177). พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.